

Baze podataka Ispit traje **180** minuta

Ime prezime i broj indeksa studenta	Potpis dežurnog	Broj poena

Napomena: Nije dozvoljena upotreba literature.

1.(4) Pokazati šta je rezultat sledećeg upita za dati sadržaj posmatranih tabela:

Tabela1	Sif1	Naziv	M	N
	10	'A'	2	2
	20	'B'	2	3
	30	'C'	2	1

Tabela2	Sif2	I	J	K
	10	1	2	3
	10	2	1	1
	10	1	1	2
	10	2	2	2
	20	1	3	1
	20	1	1	3
	20	2	1	2
	20	2	2	5
	20	2	3	2
	20	1	2	4
	30	2	1	4
	30	1	1	5

```

SELECT T2.I, T4.J, SUM(T2.K * T4.K)
FROM Tabela1 T1, Tabela2 T2, Tabela1 T3, Tabela2 T4
WHERE T1.Sif1 = T2.Sif2 AND T1.Naziv = 'A'
      AND T3.Sif1 = T4.Sif2 AND T3.Naziv = 'B'
      AND T2.J = T4.I
GROUP BY T2.I, T4.J;

```

Odgovor:

1	1	12					
2	1	7					
1	2	23					
2	2	14					
1	3	8					
2	3	5					

2.(16) Dati su šema relacije $B(R, S, T, U, V, X)$ i skup funkcijskih zavisnosti $F=\{R \rightarrow S, U \rightarrow VXR, S \rightarrow UV, T \rightarrow R\}$. Potrebno je:

a) Odrediti skup kandidat ključeva KK date šeme.

Odgovor:

$KK=\{T\}$

b) Ispitati redom da li je data šema u BC, 3. i 2. normalnoj formi i svaki put u tabeli naznačiti da li posmatrana zavisnost narušava posmatranu normalnu formu.

	$R \rightarrow S$	$U \rightarrow VXR$	$S \rightarrow UV$	$T \rightarrow R$
BCNF	x	x	x	✓
3NF	x	x	x	✓
2NF	✓	✓	✓	✓

c) Sprovesti normalizaciju date šeme u 3. normalnu formu algoritmom koji garantuje očuvanje funkcijskih zavisnosti.

Odgovor:

$B_1(\underline{R}, S) B_2(\underline{U}, X, R) B_3(\underline{S}, U, V) B_4(\underline{T}, R)$

d) Sprovesti normalizaciju date šeme u BC normalnu formu, izdvajajući zavisnosti redosledom s desna na levo.

Odgovor:

$B_1(\underline{S}, U, V) B_2(\underline{R}, S) B_3(\underline{R}, X) B_4(\underline{T}, R)$

e) Ispitati da li je pri postupku u okviru tačke d) došlo do gubitka funkcijskih zavisnosti i kojih?

Odgovor:

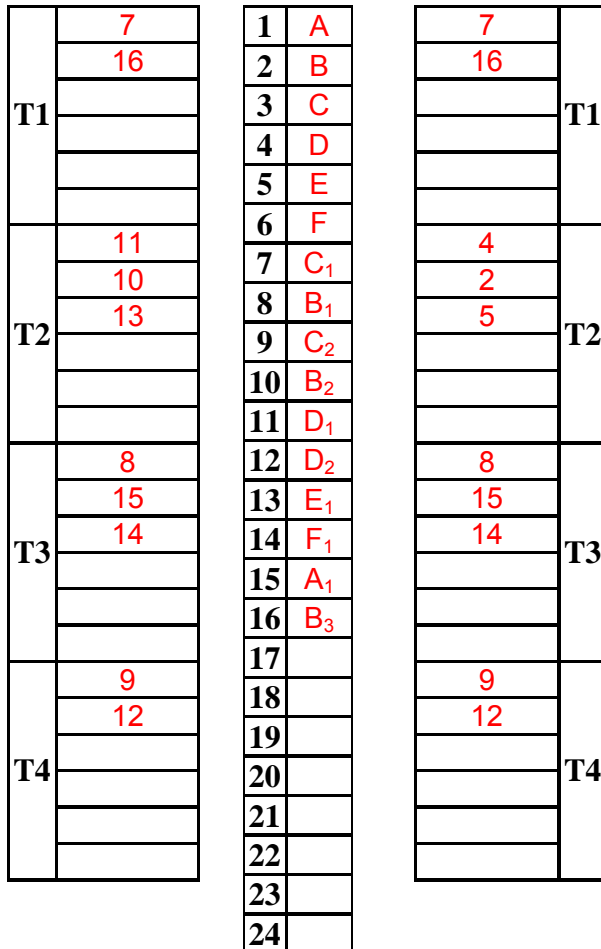
Nema gubitka funkcijskih zavisnosti

3.(50) Dat je redosled izvršavanja transakcija T_1 , T_2 , T_3 i T_4 , kao na Slici.

Vreme	T_1	T_2	T_3	T_4
t_1	Read (C)			
t_2	$C := C - 1$			
t_3	Write (C)			
t_4			Read (B)	
t_5			$B := B - 1$	
t_6			Read (A)	
t_7			$A := B * 2$	
t_8			Write (B)	
t_9				Read (C)
t_{10}				$C := C + 1$
t_{11}				Write (C)
t_{12}		Read (D)		
t_{13}		$D := D / 5$		
t_{14}		Read (B)		
t_{15}		$B := D * 2$		
t_{16}		Write (B)		
t_{17}		Write (D)		
t_{18}				Read (D)
t_{19}				$D := D - 1$
t_{20}				Write (D)
t_{21}				Commit
t_{22}		Read (E)		
t_{23}		$E := E - 1$		
t_{24}		Write (E)		
t_{25}			Read (F)	
t_{26}			$F := F + 1$	
t_{27}			Write (F)	
t_{28}			Write (A)	
t_{29}			Commit	
t_{30}	Read (B)			
t_{31}	$B := C / 3$			
t_{32}	Write (B)			
t_{33}	Commit			

a) Ako se za oporavak od kvara koristi mehanizam Prateće stranice. Podaci A, B, C, D, E, i F nalaze se u različitim stranicama na disku (podatak A u stranici 1, ... , F u stranici 6). Prikazati izgled relevantnih delova sistema u trenutku kvara, neposredno posle trenutka t_{33} ? Koje operacije mehanizam Prateće Stranice vrši posle popravke sistema u cilju vraćanja baze u konzistentno stanje?

Odgovor:

1. Commit izvršen (prikazano na slici): Oporavak: Restart {T₂}
2. Commit nije izvršen: Oporavak: Restart { T₁, T₂}

b) Proveriti da li je dati redosled serijalizovan ukoliko se naprave sledeće izmene u redosledu: u transakcijama T₁ i T₂ operacije (Read(B) uklone i u transakciji T₃ operacije (Read(B), B:=B-1) zamene sa (B:=20) i operacije (Read(F), F:=F+1, Write(F)) zamene sa (E:=20, Write(E)). Ukoliko novodobijeni redosled jeste serijalizovan onda navesti sve ekvivalentne serijske redoslede.

Odgovor:

$$T_2 \rightarrow T_3 \rightarrow T_1 \rightarrow T_4$$

c) Ako se za oporavak od kvara koristi mehanizam Sistemskog Dnevnika sa Odloženim Upisom dati izgled sistemskog dnevnika i navesti operacije koje zadaje posle popravke sistema, u cilju vraćanja baze u konzistentno stanje ako je kvar nastao neposredno posle trenutka t_{33} ? (posmatrati redosled izvršavanja prikazan na Slici)

Odgovor:

< T1, starts >
 < T1, C, C₁>
 < T3, starts >
 < T3, B, B₁>
 < T4, starts >
 < T4, C, C₂>
 < T2, starts >   Redo{ T₁, T₃, T₄ } Restart{ T₂ }
 < T2, B, B₂>
 < T2, D, D₁>
 < T4, D, D₂>
 < T4, commits >
 < T2, E, E₁>
 < T3, F, F₁>
 < T3, A, A₁>
 < T3, commits >
 < T1, B, B₃>
 < T1, commits >

d) Koje operacije zadaje mehanizam u cilju vraćanja baze u konzistentno stanje u slučaju opisanom u tački pod c) ukoliko je poznato da je u trenutku t_{22} urađena kontrolna tačka koja je završena u trenutku t_{30} ?

Odgovor:

Redo{ T₁, T₃ } Restart{ T₂ }

e) U slučaju opisanom u tački pod d) pre početka posmatranog redosleda vrednosti podataka A, B, C, D, E i F imaju vrednosti 10, 20, 30, 40, 50 i 60 respektivno. Koje su moguće vrednosti svakog od podataka u bazi neposredno posle trenutka t_{32} ?

Odgovor:

Vreme	Podatak	Moguće vrednosti
t_{32}	A	10, 38
t_{32}	B	20, 19
t_{32}	C	31
t_{32}	D	39
t_{32}	E	50
t_{32}	F	60, 61

f) Polazeći od redosleda izvršavanja sa slike, pokazati kako će izgledati transakcije i novi redosled ako se uvede mehanizam zaključavanja po dvofaznom protokolu ukoliko se koriste dva tipa katanaca (ekskluzivno i deljeno). Pri uvođenju operacija zaključavanja omogućiti maksimalnu konkurentnost izvršavanja. Oznake: Wr(X), Rd(X), Ls(X), Lx(X), Un(X)

Odgovor:

Vreme	T ₁	T ₂	T ₃	T ₄
t ₁	Ls(C)			
t ₂	Rd(C)			
t ₃	Lx(C)			
t ₄	Wr(C)			
t ₅			Ls(B)	
t ₆			Rd(B)	
t ₇			Ls(A)	
t ₈			Rd(A)	
t ₉			Lx(B)	
t ₁₀			Wr(B)	
t ₁₁			Ls(F)	
t ₁₂			Lx(F)	
t ₁₃			Lx(A)	
t ₁₄			Un(B)	
t ₁₅				Ls(C)
t ₁₆		Ls(D)		
t ₁₇		Rd(D)		
t ₁₈		Ls(B)		
t ₁₉		Rd(B)		
t ₂₀		Lx(B)		
t ₂₁		Wr(B)		
t ₂₂		Lx(D)		
t ₂₃		Wr(D)		
t ₂₄		Ls(E)		
t ₂₅		Rd(E)		
t ₂₆		Lx(E)		
t ₂₇		Un(D)		
t ₂₈		Un(B)		
t ₂₉		Wr(E)		
t ₃₀		Un(E)		
t ₃₁			Rd(F)	
t ₃₂			Wr(F)	
t ₃₃			Wr(A)	

t ₃₄			Un(F)	
t ₃₅			Un(A)	
t ₃₆			Commit	
t ₃₇	Ls(B)			
t ₃₈	Rd(B)			
t ₃₉	Lx(B)			
t ₄₀	Wr(B)			
t ₄₁	Un(C)			
t ₄₂	Un(B)			
t ₄₃	Commit			
t ₄₄				Ls(C)
t ₄₅				Rd(C)
t ₄₆				Lx(C)
t ₄₇				Wr(C)
t ₄₈				Ls(D)
t ₄₉				Rd(D)
t ₅₀				Lx(D)
t ₅₁				Wr(D)
t ₅₂				Un(C)
t ₅₃				Un(D)
t ₅₄				Commit
t ₅₅				
t ₅₆				
t ₅₇				
t ₅₈				
t ₅₉				
t ₆₀				
t ₆₁				